



Language and Culture Archives

Uripé wong murka

Karijoredjo, Paide

©1995, SIL International License

This document is part of the Language and Culture Archives of SIL International. It may not meet SIL standards for formal publication but it is shared 'as-is' in order to make the content available under a Creative Commons license:

Attribution-NonCommercial-

ShareAlike



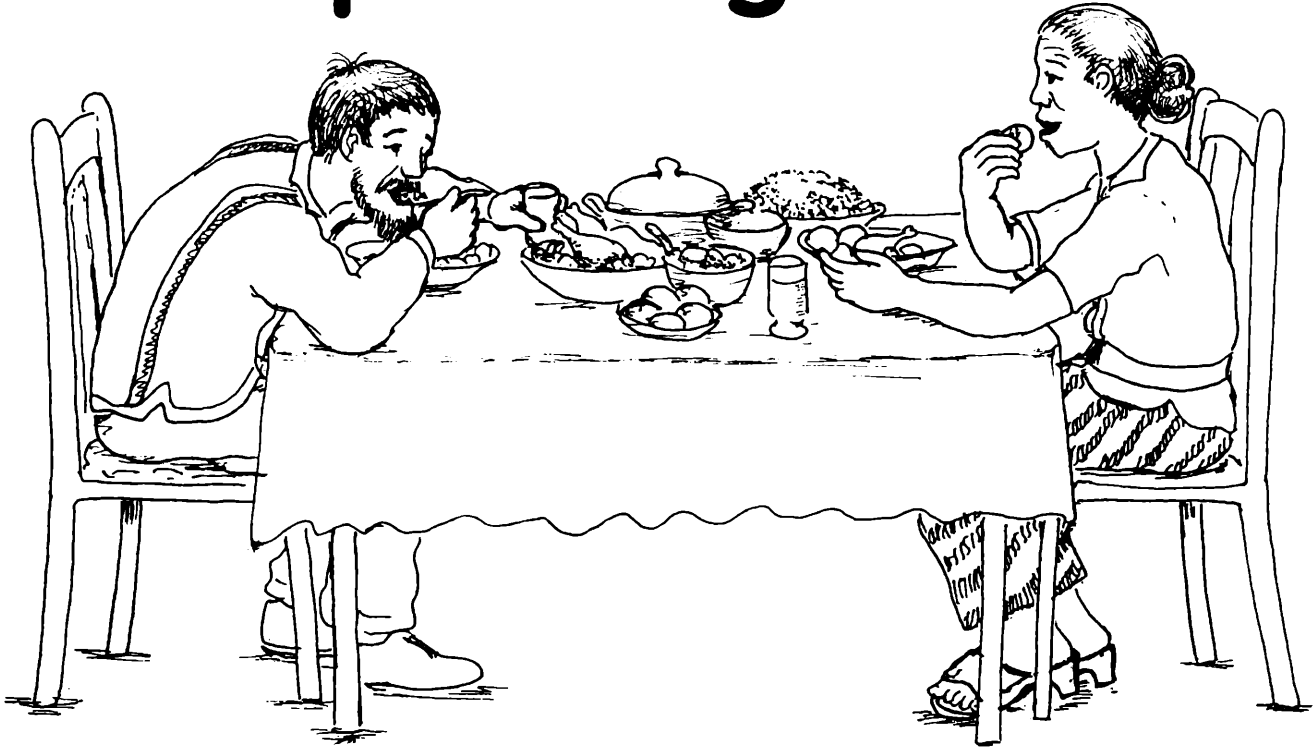
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>).

More information is available at: www.sil.org/resources/language-culture-archives.

This document is missing pages in the original from which this scan was made.

Original book is missing pages 15,16,29 & 30

Uripé Wong Murka



Uripé Wong Murka

Verteld
door
Paidie Karijoredjo

Instituut voor Taalwetenschap
Paramaribo

Illustraties: J. W. Kuisch
Samenstelling en computeradvies: E. Speyers
Redactie: A. Sisal

Serie leesboekjes in het Surinaams Javaans

Instituut voor Taalwetenschap (SIL)
Postbus 1919, (Andirastraat 54)
Paramaribo-Zuid, Suriname

© 1995 Instituut voor Taalwetenschap (SIL)

Alle rechten voorbehouden

M

Printed in Suriname

Uripé Wong Murka



Dongé Simbah lanang ndongèngké iki, aku ijik nduwé umur sangang taun. Tekan sepréné aku ora bisa lali, jalaran aku nampa piwulang sing apik tenan. Dongèngané Simbah ngéné:

Ing sakwijné désa ènèng wong tuwa sakjodo sing jenengé pak Trimó lan mak Susah. Wong loro kuwi sing manggon nang désa kono wis pirang-pirang taun, nanging ora tau nduwèni kerjanaan sing kenèng dijagaké. Omahé pak Trimó wong loro kuwi sing tyilik déwé nang désa kono. Gedèké plangah pating gedagrèk, mulané njero ya bisa kétok sangka njaba lan payoné ya wis botyor kabèh. Omahé doyong, semungguné ketendang asu waé wis ambruk.



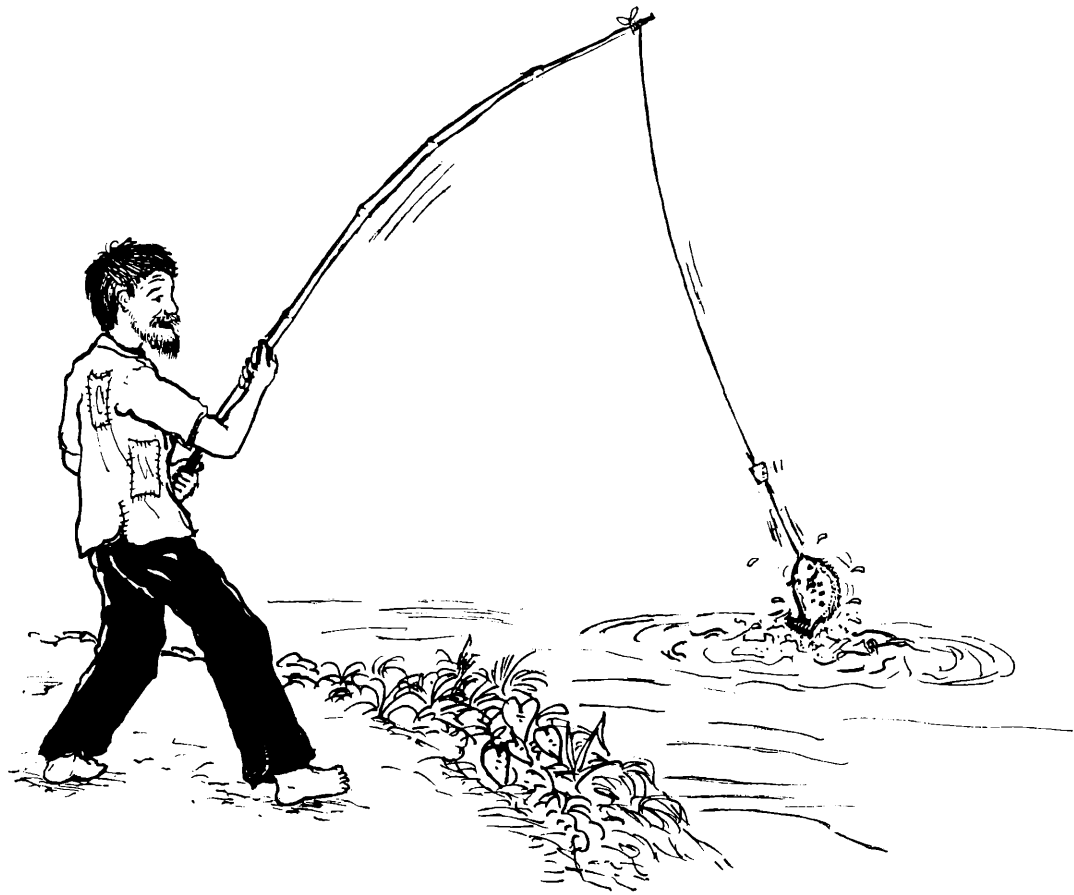
Pak Trimo saben dina budal mantying nang tengah alas. Nèk dongé éntuk iwak ya nduwé lawuh, nanging nèk ora éntuk ya ora nduwé apa-apa dina iku.

Ing sakwijiné dina dèkné budal mantying kaya saklumrahé. Dèkné njagong nang pinggir got kono karo nglamun: “Apa uripku iki slawas-lawasé bakal kaya ngéné waé ya? Mosok aku iki saben dina kudu metongkrong nang pinggir got karo pantying iki?”



Pak Trimo dina iku sing mantying karo mikirké uripé. Lah kok ujuk-ujuk patyingé kesendal. Pak Trimo terus narik pantyingé, nanging kok krasa abot banget. Mikiré: “Wah, iki mesti iwak gedé, dina iki aku bakal mangan énak tenan.”

Sing narik pantyingé karo sikilé mantyat lemah lan tangané ngèwèl-ngèwèl.

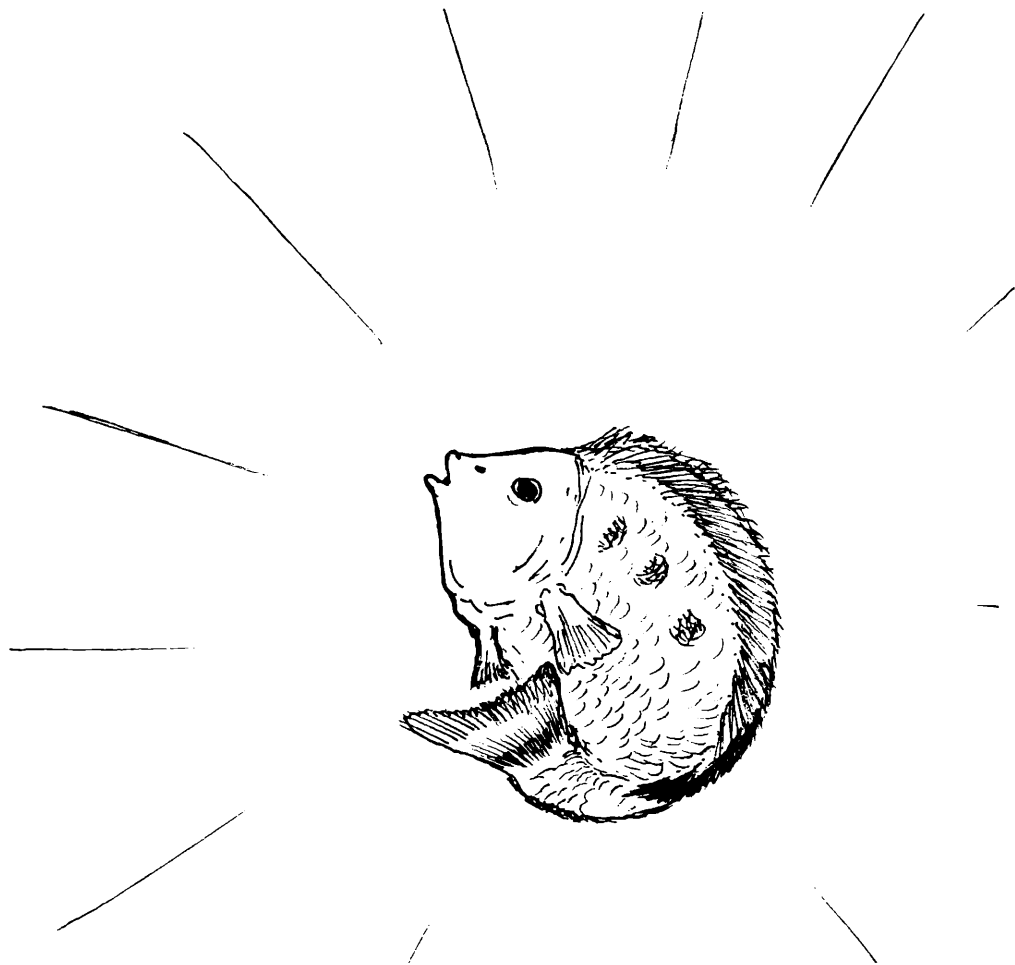


Kadung wis k tok iwak  pak Trimo nggumun. Nggumun , iwak sing abot tarikan  mau ged n  kok namung sak  p k- p k.

“Lo, lah iwak sem n  tyilik  kok abot   ram- ram ya?” Pak Trimo sing nggumun ora wis-wis, mulané iwak  ya terus dimatké tenan.



Kadung dimatké sing tenanan dèkné weruh nèk iwaké iku iwak mas. Wah, bungahé pak Trimo ora ènèng entèké. Iwaké terus gelis-gelis diutyuli sangka pantyingé. Nanging sangking durung pretyaya, iwaké terus dimatké sepisan menèh. Pak Trimo nitèni nèk iwaké selot suwi selot tambah apiké lan rupané pating kerlip. Iwaké terus nyuwara: “Kenèng apa aku kok mbok pandeng waé? Apa ta sing maraké kowé nggumun?”



Sakbaré iku iwaké terus ngomong: “Kowé saiki bisa njaluk apa waé sing mbok kepéngini?”

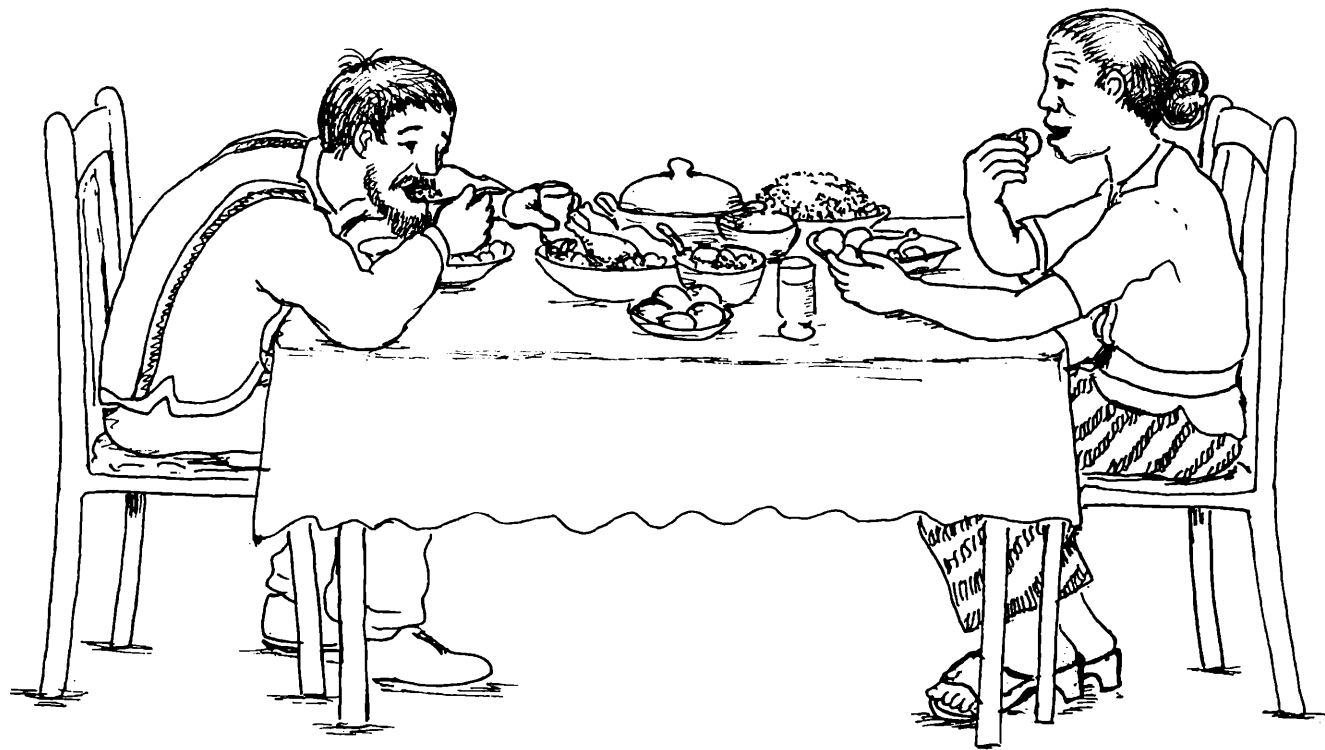
Pak Trimo semaur: “Aku kepéngin nduwé omah gedé. Aku uga kepéngin nggolèk sandang pangan sing gampang lan èntèng.”

Iwaké semaur: “Apik, mengko nèk kowé mulih, apa jalukanmu wis keturutan lan sembarang wis pepak nang omahmu.” Pak Trimo pantyingé gelis-gelis digulung lan dèkné terus ngetyiput mlaku mulih. Nang dalan dityeluki kantya-kantyané wis ora ngrèwès, sangking ndang kepéngin ngerti omongané iwak mau ènèng nyatané apa ora.



Tekan omah pak Trimo kagèt, awit omahé sing mauné doyong saiki malih dadi omah sing apik déwé nang désa kono. Dèkné mlebu omah, terus weruh bojoné énak-énak njagong nang krosi goyang.

Omahé saiki pepak karo blanja lan wis ora kekurangan apa-apa menèh. Saiki pak Trimo lan mak Susah dadi wong sing sugih déwé nang désa kono.



Sangking bungahé, mak Susah terus olah-olah lan ora let suwi pada bebarengan mangan énak. Sakwisé rampung sing mangan, mak Susah terus ngomong karo pak Trimo: “Pak, apiké sésuk ésuk kowé balik menèh nang nggon sing mbok pantyingi. Iwaké dityeluk lan kana nembunga, njaluk omah sing moro gedé. Aku uga dijaluksé rupa mas sakwernané, kaya déné gelang, kalung, ali-ali, tyutyuk lan liya-liyané menèh.”



Pak Trimo sakjané wegah budal, nanging dèkné wedi nèk dinesoni bojoné, mulané ésuké dèkné ya terus budal.

Tekan nggoné kono pak Trimo tyeluk-tyeluk iwaké. Ora let suwi iwaké ngétok. Pak Trimo terus nembung sembarang sing dijuluk karo bojoné. Iwaké semaur: “Kana mulih, awit apa sing mbok tembung saiki ya wis ènèng kabèh nang omahmu.” Pak Trimo terus gelis-gelis mulih. Tekan omah dèkné weruh nèk bojoné wis nampa sembarang sing dijuluk mau. Nanging mak Susah meksa durung trima, ijik kepéngin nduwé barang liyané-liyané menèh.



Mak Susah ngomong karo sing lanang: “Rungoké sing apik ya Pak, sésuk kowé balika menèh nang nggoné iwaké njaluk montor anyar lan njaluk omah sing gedéné kaya omahé ratu. Aku uga dijuluké bediende sing okèh supaya aku bisa urip kaya ratu.”

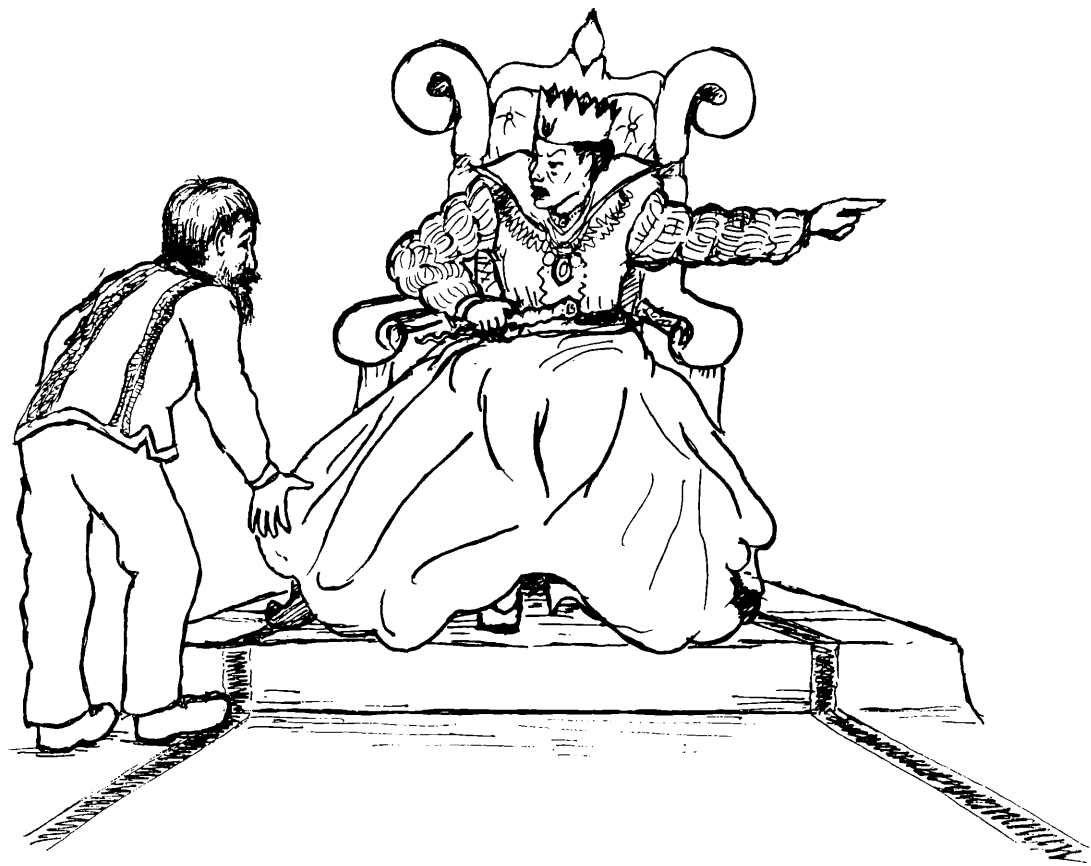
Pak Trimo ora seneng tukar-padu, mulané nuruti penjalukané bojoné. Liyané dina dèkné budal nang nggoné iwaké menèh.



Tekan kono dèkné tyeluk-tyeluk iwaké nembung sembarang sing dijuluk karo bojoné.

Iwaké semaur: “Kana mulih, saiki uga jalukané bojomu wis keturutan lan wis ènèng kabèh nang omahmu.”

Pak Trimu terus mulih lan tekan omah dèkné weruh bojoné njagong kaya ratu tenan. Saiki bediende pirang-pirang kerja nang omahé. Pak Trimu ayem atiné, awit dèkné weruh bojoné mèsèm sangking bungahé. Dèkné mikir: “Saiki aku wis ora usah balik menèh nang nggoné iwaké.”



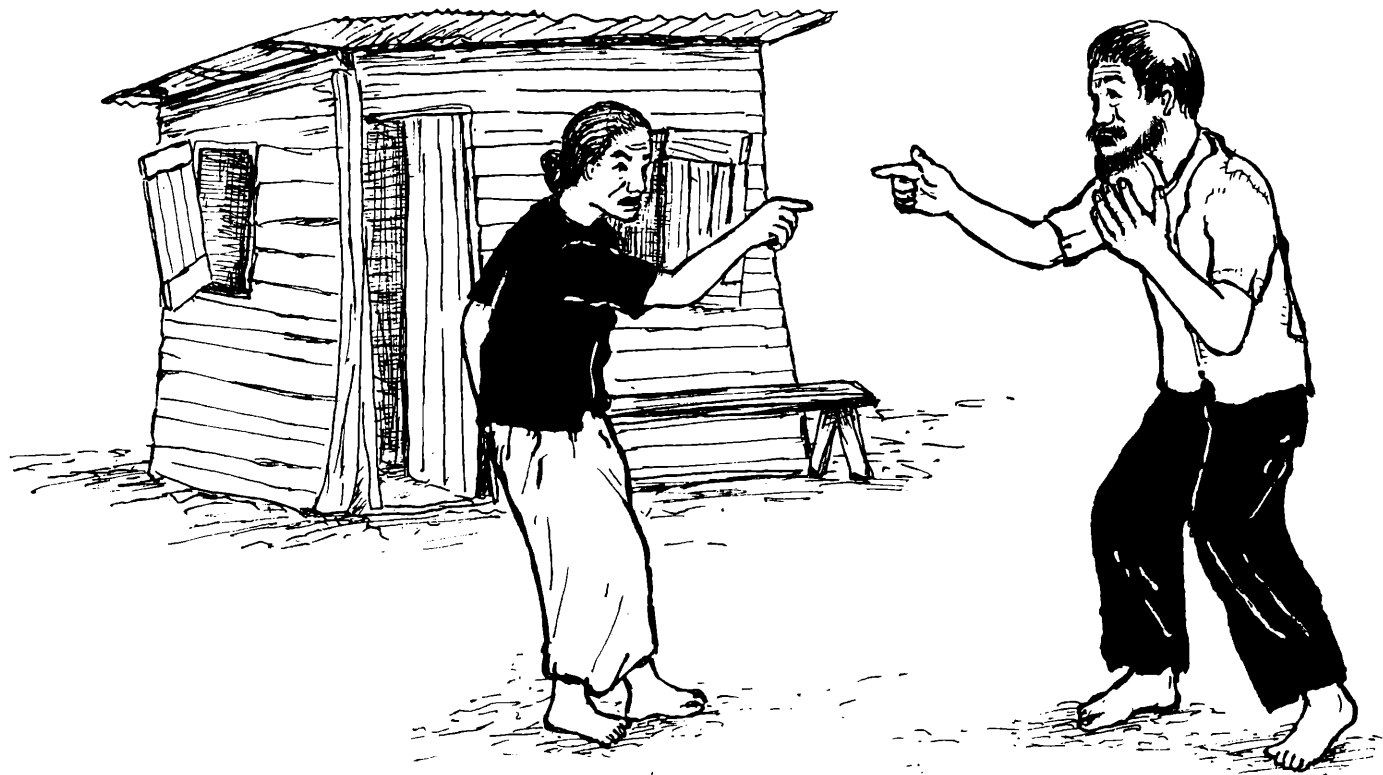
Pak Trimo semaur: “Aku moh nembung barang kaya ngono kuwi, awit ora ènèng wong siji waé sing bisa kaya Gusti Allah. Kowé kok nduwèni jalukan sing nylenèh banget ngono!”

Mak Susah saiki nesu tenan krungu bojoné ora gelem budal. Pak Trimo dilok-lokké: “Kowé iku wong goblok. Wong lanang kok gobloké ngungkuli sapi pengung. Aku kepéngin nduwèni kwasa kaya Gusti Allah, supaya wong kabèh pada nyembah aku! Kana ndang budal nembung iwaké menèh!” Pak Trimo iku sajwijné wong sing ora seneng tukar-padu, mulané dèkné terus budal nang nggoné iwaké menèh.



Tekan nggon pantyingan kono dèkné terus nembung iwaké apa sing dijuluk karo bojoné. Iwaké semaur: “Rungoké sing apik pak Trimu. Aku ora nyana nèk kowé wani nembung aku barang sing kaya ngono kuwi. Aku bisa nulungi kowé sakwantyiwantyi, nanging saiki kowé ndadèké sediné atiku tenan, awit kowé njaluk barang sing mokal. Aku ora bisa ngekèki penjalukanmu kuwi. Kowé pantyèn ndadèké kutyiwané atiku.

Saiki apa nduwému kabèh sing sangka nggonku bakal ilang menèh, jalaran uripmu murka. Saiki kowé mlaraté bakal ngungkuli mauné. Kana ndang mulih, aku wis ora bakal ngétok marang kowé menèh.”



Pak Trimo kagèt krungu iwaké ngomong ngono kuwi. Iwaké terus mendelep. Pak Trimo tyeluk-tyeluk sampèk serak, nanging iwaké wis ora ngétok menèh. Pak Trimo sedi banget. Karo ndingkluk dèkné mlaku mulih.

Tekan omah dèkné weruh bojoné nangis nang pojokan. Pak Trimo terus ngomong: “Iki kabèh salahmu déwé. Saiki awaké déwé malah kéréne ngungkuli mauné.” Mak Susah sing nyauri: “Ora salahku, nanging salahmu, awit kowé sing mara nang nggoné iwaké.” Pak Trimo ngomong: “Bener aku sing nang nggoné iwaké, nanging kowé sing meksa aku.” Ya ngono kuwi enggoné wong loro kuwi pada èngkèl-èngkèlan terus.



Nanging snajana digawé tukaran ora bakal nèk uripé bisa apik menèh. Dongèngan iki mblajari awaké déwé nèk wong urip ora kenèng nduwé watek murka. Awit snajan nduwé banda numpuk-numpuk meksa ijik kurang waé lan ora nduwé ati sing lega lan nrima.

Buku-buku liyané ing tembung Jawa Suriname

1. *Aku blajar numpak sepédah*
2. *Aku ijik kélingan*
3. *Aku ijik kélingan (Buku nomer loro)*
4. *Buku klér-kléran (Buku nomer telu)*
5. *Dongèngané wit katès*
6. *Ik wil ook Surinaams Javaans leren lezen en schrijven*
7. *Iki gambaran apa?*
8. *Katrésnané Bapak*
9. *Kepetuk ula gedé*
10. *Kura kepéngin mabur*
11. *Tulisané Tembung Jawa Suriname*